

Preorientacja zawodowa dzieci w wieku przedszkolnym – scenariusze zajęć edukacyjnych

W stosunku do dzieci w wieku przedszkolnym nie może być mowy o orientacji zawodowej czy doradztwie zawodowym. W literaturze [por. B. Wojtasik, Wrocław 1994, s. 22-23] zajmującej się poradnictwem zawodowym można odnaleźć trzy kierunki definiowania terminu poradnictwa zawodowego:

1. Poradnictwo zawodowe jako udzielanie pomocy w wyborze zawodu.
2. Poradnictwo zawodowe jako stwarzanie możliwości wychowywania do zawodu, celowa, systematyczna, długotrwała działalność, która prowadzi do wyboru zawodu.
3. Poradnictwo zawodowe jako zjawisko społeczne.

Nauczyciel wychowania przedszkolnego, który chce zajmować się preorientacją zawodową musi być przekonany o słuszności drugiej koncepcji, która zakłada, że dziecko w wieku przedszkolnym znajduje się w stadium rośnięcia – fantazji. W okresie tym dziecko podejmuje różne działania, które pozwalają mu poznać swoje predyspozycje, zdolności i odnaleźć własne miejsce w świecie, również w świecie zawodowym. W przedszkolach codzienną praktyką są zajęcia i zabawy, które są preorientacją zawodową, ale w pedagogice wychowania przedszkolnego funkcjonują pod nazwami:

- Zabawy tematyczne,
- Zabawy spontaniczne,
- Współpraca z rodzicami,
- Współpraca z innymi instytucjami.

Zabawy te odbywają się w ramach obszarów edukacyjnych określonych w podstawie programowej wychowania przedszkolnego:

1. Poznawanie i rozumienie siebie i świata.
2. Nabywanie umiejętności poprzez działanie.
3. Odnajdywanie swojego miejsca w grupie rówieśniczej, wspólnocie.
4. Budowanie systemu wartości.

W ramach poradnictwa zawodowego niezwykle istotne jest zwrócenie uwagi na cztery podstawowe aspekty poznawcze:

- Poznanie siebie.
- Poznanie zawodów.
- Poznanie ścieżek kształcenia.
- Poznanie rynku pracy.

¹ Przedszkole Nr 49 we Wrocławiu.

W preorientacji zawodowej realizowanej w przedszkolu porusza się tylko dwa pierwsze aspekty: poznanie siebie i poznanie zawodów. Efektem pracy z dziećmi jest poznanie ich predyspozycji do pełnienia różnych zadań, które w wykładach Henryka Jarosiewicza (za: Achtnichem) określone są w ośmiu grupach:

W – czułość i wrażliwość,

K – siła fizyczna,

S – potrzeba pomagania innym,

Z – zmysł estetyczny i artystyczny,

V – poznanie rozumowe, naukowe,

G – intuicja i wyobraźnia,

M – potrzeba dotykania materii,

O – potrzeba żywienia i mówienia.

Predyspozycje te wyrażają przewagę pewnych potrzeb, będących w przewadze nad innymi u danego dziecka. Wyrażają się one w:

W – potrzebie doświadczania, macania, przytulania – delikatności i ciepła. Dziecko z przewagą cech typu „W” poszukuje delikatnej materii do pieszczenia i tulenia – pluszowych zabawek, lalek do pielęgnacji. Zazwyczaj jest ciche, posłuszne i wrażliwe. Zalecane jest dostarczanie dziecku doświadczeń podnoszących jego samoocenę, podejmowanie samodzielnych działań umożliwiających mu poznanie własnej woli i chęci.

K – potrzebie doświadczania siły fizycznej, mocy; potrzebę doświadczania zwycięstwa nad materią. Przewagą działań dziecka są czynności: uderzanie, kopanie, łamanie, bicie, boksowanie, podporządkowywanie. Dziecku z przewagą czynnika „K” nie obca jest agresja i brutalność. Zalecane jest skierowanie działań na zadaniach sportowych, modelarskich oraz praca nad rozwojem empatii (opieka nad słabszym dzieckiem, zwierzęciem).

S – potrzebie pomagania innym, ochrony, ryzyka również modlitwy. Cechą charakterystyczną jest przestrzeganie lub ustanawianie prawa i branie odpowiedzialności. Dziecko z przewagą cech „S” jest bardzo rozwinięte społecznie. Wyczuwa atmosferę, nastrój. Dąży do zaspokojenia potrzeb innych. W krańcowych przypadkach za brak wdzięczności za opiekę potrafi ujawnić gwałtowność, mściwość, impulsywność. Dobrze jest dostarczyć dziecku możliwości sprawdzenia się w działaniach pożytecznych dla innych, np. jako asystent nauczyciela w czasie zajęć plastycznych, porządkowych, przy rozdawaniu posiłków.

Z – potrzebie pokazywania siebie i swoich wytworów. Bycie akceptowanym, podziwianym, rozpoznawanym. Dziecko z przewagą czynnika „Z”, to typowy estetyk. Jeżeli zdolności dziecka ujawnią się bardzo wcześnie, to jedyną drogą jego rozwoju będzie dążenie do perfekcji w danej dziedzinie (muzycznej, plastycznej, tanecznej). Częściej zalecane jest dostarczanie dziecku doświadczeń z wielu dziedzin, w celu umożliwienia sprawdzenia się i wyboru własnej drogi rozwoju.

V – potrzebie poznania intelektualnego, popędzie do poznania. Dziecko z przewagą czynnika „V” poznaje świat przez intelekt – bada, mierzy, liczy, opisuje, porządkuje. Jest poważne i skoncentrowane. Lubi się uczyć, zdobywać nowe in-

formacje i wiadomości. Warto pokazać dziecku świat z innej perspektywy (uczuciowej, estetycznej), po to, by uczynić życie bogatszym. Jednak w dalszym ciągu dostarczać mu możliwości rozwoju intelektualnego.

- G – potrzebie rozwijania intuicji, wyobraźni, fantazji. Dziecko z przewagą tego czynnika jest istotą najbardziej nieodgadnioną. Jego niektóre reakcje mogą zaskoczyć nawet najbliższe osoby. Zdarzają się rozbudzone stany fantazji, irrealizmu, natchnienia duchowego, życia w świecie nierzeczywistym. Z takich dzieci wyrastają twórcy, przewodnicy duchowi, wizjonerzy. Potrzebna jest kontrola nad rozróżnieniem realiów od fantazji. Każde dziecko winno wiedzieć, że żyje tu i teraz. Poznawać obecny świat, by móc go zmieniać na lepsze.
- M – potrzebie posiadania przedmiotów, materii. Cechę charakterystyczną jest chęć gromadzenia. Przyzwyczajenie do przeszłości. Pasją staje się zbieranie, kolekcjonowanie, wyszukiwanie, naprawianie, powracanie do przeszłości, również czystość, higiena i zajmowanie się zwierzętami. Dziecko z takimi skłonnościami może cechować chciwość i skąpstwo, inne niż dziecięcy egocentryzm, dlatego warto pokazywać korzyści płynące z dzielenia się; wymiany nie tylko materialnej. Błędem jest jednak zabieranie rzeczy „na siłę”, gdyż może to doprowadzić do agresji lub depresji.
- O – potrzebie żywienia lub mówienia, komunikacji. Cecha charakterystyczną dzieci przewagą czynnika „O” jest potrzeba jedzenia, przegotowywania posiłków lub potrzeba mówienia, dyskusowania, podtrzymywania kontaktu słownego. O takich dzieciach często mówi się, że „usta im się nie zamykają”, albo mówią, albo jedzą. Niebezpieczeństwem zbytniego rozwoju przyzwyczajień bez ukierunkowanie na zaspokojenie potrzeby bez zdobycia wiedzy, być przekazywać informacje innym lub przygotowywać pożywienie innym, może być żarłoczność, uzależnienie od używek lub naprzykrzanie się innym.

U dzieci w wieku przedszkolnym zazwyczaj kilka czynników jest wiodących (najczęściej dwa lub trzy). Według wielu teorii, w tym teorii Achtmicha, predyspozycje do czynników są wrodzone i trwałe, dlatego poznanie ich nie może służyć nastawieniu na zmianę predyspozycji. Próby takie zazwyczaj kończą się niepowodzeniem w postaci unieszczęśliwienia człowieka, konfliktem lub deformacją potrzeb. Poznanie predyspozycji dziecka winno służyć pomocy w jego dalszym rozwoju, ukierunkowaniu dalszych zainteresowań, podwyższeniu jakości życia oraz uczynieniu jego życia szczęśliwym i pożytecznym.

PROPOZYCJE DO SYTUACJI EDUKACYJNYCH „POZNAJEMY ZAWODY”

W przedszkolach dzieci mają okazję poznawać zawody wykonywane przez dorosłych podczas gier i zabaw stolikowych. Do najczęściej spotykanych i dostępnych obecnie na rynku są:

1. Karty ilustrowane firmy Ganna „Czarny Piotruś”. Gra polega na łączeniu w pary kart przedstawiających osoby wykonujące ten sam lub podobny zawód. Grę wygrywa uczestnik, który najszybciej połączy pary i nie posiada karty z numerem 13, tak zwanego Piotrusia.

2. Gra elektroniczna „Junior”. Gra polega na łączeniu w pary osób wykonujących dany zawód i narzędzia niezbędnego do wykonywania tego zawodu. Nagrodą za prawidłową odpowiedź jest paląca się lampka.
3. „Ruletka – poznajemy zawody” firmy Jawo. Gra polega na łączeniu w pary osób wykonujących zawody i narzędzi do wykonywania tych zawodów. Atrakcją dla dzieci jest wprowadzanie w ruch ruletki, która może wskazać utratę kolejki w zabawie, bądź podwójną próbę. Grą wygrywa uczestnik, który pierwszy połączy pary.
4. Kolorowanka „Poznaję zawody” wydawnictwa Aksjomat. Kolorowanka zaopatrzona jest w naklejki przedstawiające narzędzia potrzebne do wykonywania zawodów. Dziecko kolorując obrazek ma okazję odczytać nazwę zawodu, przyporządkować narzędzie pracy oraz odczytać nazwę narzędzi.

Inną formą poznawania zawodów jest praca z książką. W książce wydawnictwa *Żak Ekoludek dla sześciolatek*, znajduje się szereg ćwiczeń, dzięki którym dzieci poznają zawody, narzędzia i materiały, jakich używają pracownicy oraz czynności, jakie najczęściej wykonują.

Bardzo często spotykaną formą pracy z dziećmi, dotyczącą poznawania zawodów są wycieczki do pobliskich zakładów pracy, z wcześniejszym uzgodnieniem celu i terminu wizyty z szefem zakładu. Najczęściej są to:

- Komenda Policji.
- Straż Pożarna.
- Pobliski sklep.
- Urząd pocztowy.
- Piekarnia.
- Biblioteka.
- Ośrodek zdrowia oraz
- inne w zależności od możliwości środowiska.

Kolejną formą pracy, bardzo często spotykaną w przedszkolach, są spotkania z rodzicami wykonującymi ciekawe zawody. Rolą nauczyciela jest ustalenie z rodzicem scenariusza spotkania, np.:

1. Spotkanie z fotografem – demonstracja sprzętu fotograficznego; wyjaśnienie sposobu działania aparatu fotograficznego; omówienie technologii powstawania zdjęć; oglądanie wytworów pracy fotografa; próby wykonywania zdjęć przez dzieci; zorganizowanie wystawy prac.
2. Spotkanie z przyrodnikiem – krótkie omówienie zadań zawodowych oraz konkretnej tematyki, którą gość się zajmuje; przeglądanie książek, atlasów; słuchanie anegdot, opowieści.
3. Spotkanie z przewodnikiem najlepiej zaplanować w formie wycieczki – w miejscu pracy przewodnika – należy ustalić tylko trasę wycieczki.
4. Introligator (inny pracownik wydawnictwa) – omówienie technologii powstawania książek lub czasopism; demonstracja wytworów; opowiadanie anegdot, sposobów zdobywania informacji przez dziennikarzy; zaproponowanie dzieciom samodzielnego wykonania książeczki; zorganizowanie wystawy prac.

5. Trener fitness – krótkie omówienie pracy trenera; pogadanka na temat konieczności zachowania sprawności fizycznej; wspólne ćwiczenia ogólnorozwojowe.
6. Muzyk – rozmowa na temat budowy instrumentów muzycznych; udział dzieci w koncercie muzycznym; wykonanie własnego instrumentu (np. grzechotki z puszki napelnionej sypkim materiałem).
7. Krawiec – rozmowa z dziećmi; demonstracja pracy np. sukienki dla lalki, stroju karnawałowego; demonstracja kolejnych stadiów powstawania ubioru (przygotowanie formy, fastryga); nauczanie dzieci prostego ściegu.
8. Aktor – rozmowa z dziećmi na temat wykonywanej pracy; demonstracja przyniesionych rekwizytów; zabawa w wykonywanie zadań aktorskich.
9. Chemik – wyjaśnienie dzieciom, czym jest chemia, czym się zajmuje; rozmowa na temat wykonywanej pracy; przeprowadzenie kilku doświadczeń ze szczególnym zachowaniem zasad bezpieczeństwa, np. barwienie wody, parowanie i zamrażanie cieczy; spalanie.
10. Pracownik warsztatu samochodowego – rozmowa z dziećmi na temat pracy zawodowej; odpowiedzi na pytania dzieci; oglądanie zdjęć pojazdów samochodowych; praca plastyczna dzieci; wykonanie wystawy prac.
11. Lekarz, psycholog lub stomatolog – rozmowa na temat wykonywanej pracy; przedstawienie dzieciom zasad higieny i sposobów zapobiegania chorobom.

To tylko niektóre z możliwych spotkań. Każdy nauczyciel może sam wykorzystać pojawiające się sposobności do pogłębiania preorientacji zawodowej dzieci. Dzięki takim zajęciom dzieci mają możliwość czuć dumę z pracy rodziców, rozszerzają własne zainteresowania, poszerzają wiedzę z różnych dziedzin i dobrze się bawią.

Posumowaniem cyklu zabaw i spotkań umożliwiających dzieciom poznanie zawodów są zajęcia plastyczne. Nauczyciel pozwala dzieciom wybrać ulubiony zawód z „Kart pracy – Praca, różne zawody” wydawnictwa WSiP i pokolorować według własnego pomysłu. W arkuszu obserwacji nauczyciel przyznaje dzieciom punkty, a z prac dzieci wykonuje wystawę dla rodziców.

Dodatkowe punkty w arkuszu obserwacji nauczyciel przyznaje dzieciom za najczęściej podejmowane działania podczas zabaw dowolnych oraz zaangażowanie w czasie spotkań z rodzicami i podczas wycieczek. Posumowanie punktacji w arkuszu obserwacji wykaże predyspozycje poszczególnych dzieci, a w rezultacie pomoże uczynić jego życie pełniejszym i szczęśliwszym.

PRZYKŁADOWY SCENARIUSZ „WYCIECZKA DO STRAŻY POŻARNEJ”

CELE OGÓLNE:

- poznanie miejsca pracy Straży Pożarnej,
- wzbogacenie wiedzy na temat bezpieczeństwa przeciw pożarowego.

CELE SZCZEGÓŁOWE – DZIECKO:

- wie gdzie znajduje się najbliższa jednostka Straży Pożarnej,
- zna numer Straży Pożarnej,
- wie co zrobić w sytuacji zagrożenia,
- wie, jak można uniknąć wielu niebezpieczeństw związanych z pożarem.

PRZEBIEG:*Czynności przygotowawcze:*

1. Nauczyciel zobowiązany jest nawiązać współpracę ze Strażą Pożarną – ustalić termin wizyty dzieci, skonsultować z osobą odpowiedzialną za przygotowanie przyjęcia dzieci, terminu wizyty; treści pogadanki; czasu trwania oraz możliwości pokazania dzieciom sprzętu i urządzeń służących pracy.
2. Nauczyciel wraz z dziećmi pokonują drogę do Staży Pożarnej na mapie miasta, albo na wspólnie przygotowanej mapie. Wspólnie ustalają zasady bezpieczeństwa obowiązujące podczas drogi.
3. W ustalonym terminie pokonanie drogi.

Czynności zasadnicze:

1. Nauczyciel przedstawia dzieciom przewodnika-pracownika Straży Pożarnej.
2. Przewodnik oprowadza dzieci po wybranych pomieszczeniach, objaśnia funkcjonowanie Straży, opowiada o wykonywanej pracy, odpowiada na pytania dzieci...
3. Przewodnik przeprowadza krótką pogadankę na temat zasad bezpieczeństwa pożarowego:
 - opowiada o wypadkach i o tym, jak można było ich uniknąć,
 - instruuje dzieci, jak zachować się w czasie niebezpieczeństwa,
 - uczy dzieci alarmowego numeru telefonu (dzieci kilkakrotnie powtarzają go, również po powrocie do przedszkola).

Czynności zakończeniowe:

1. Dzieci dzielą się zdobytą wiedzą z pracownikami przedszkola, którzy nie brali udziału w wycieczce.
2. Swoje wrażenia przelewają podczas pracy plastycznej – rysunek na temat pracy Staży Pożarnej.

KSZTAŁCENIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI U DZIECI W WIEKU PRZEDSZKOLU

Przedszkole, jest pierwszą instytucją, w której dzieci uczą się funkcjonować w większej zbiorowości. Żeby osiągnąć sukces, muszą nauczyć się pewnych umiejętności, które D. Goleman nazywa:

1. Wiara w siebie.
2. Ciekawość.
3. Intencjonalność.
4. Samokontrola.
5. Towarzyskość.
6. Umiejętność porozumiewania się.
7. Umiejętność współdziałania.

Nauczyciele przedszkole rozwijają te umiejętności od pierwszych dni obecności dziecka w przedszkolu – wszystkie zabawy kołowe ze śpiewem; typowe zabawy wieku dziecięcego: berek, zabawa w chowanego, zabawy tematyczne – kształcą umiejętności emocjonalne.

Dzieci w wieku 5-6 lat, potrzebują zadań o większym stopniu trudności. Zabawy kształcące cechy przedsiębiorczości, to na przykład „Zabawa w aukcję”.

Dzieci otrzymują „papiery wartościowe” (karteczki, o tym samym nominale). Prowadzący ma do dyspozycji przedmioty stanowiące pewną wartość dla dzieci (balony, naklejki, kolorowa kartki z notesu). Prowadzący, tak jak prawdziwy prowadzący aukcje, określa pierwotną wartość przedmiotu i przeprowadza aukcje, oddając przedmiot osobie, która proponuje najwięcej „papierów wartościowych”.

Dzieci uczą się zarządzać swoim „majątkiem”. Kształtują samokontrolę i intencjonalność.

Innym przykładem działalności przedsiębiorczej dzieci w wieku przedszkolnym mogą być organizowane przez same dzieci kiermasze świąteczne:

- dzieci same wykonują przedmioty, które będą sprzedawane na kiermaszu: kartki świąteczne, stroiki, świeczniki, ozdoby okienne;
- zagospodarowują teren przeznaczony na kiermasz;
- sprzedają wyprodukowane na kiermasz przedmioty;
- decydują o przeznaczeniu zgromadzonych funduszy.

Powyższe działania są tylko nielicznymi przykładami, które można stosować w przedszkolu. Do tej listy można dopisać wiele innych, na przykład loteria fantowa, udział dzieci w konkursach, wyjazdy na tzw. „Zielone przedszkola” i rajdy. Wszystkie działania, które pomogą dzieciom w dojrzewaniu i jednocześnie pozwalają im dobrze się bawić są wskazane i warte pojęcia trudu ich przeprowadzenia.

CYKL SCENARIUSZY „POZNAJEMY SIEBIE”

I. Moje najprzyjemniejsze zabawy

CEL GŁÓWNY:

Kształcenie umiejętności rozpoznawania swoich potrzeb i opowiadania innym o sobie.

CELE OPERACYJNE – DZIECKO:

- potrafi dokonać wyboru zabawy,
- odczytać pojedyncze wyrazy,
- słuchać innych i czekać na swoją kolej,
- opowiadać o sobie.

POMOCE DYDAKTYCZNE:

- kąciki tematyczne: pielęgnacji niemowląt; majsterkowicza; lekarski; teatralny; matematyczny; biblioteczny; gliniarski; kucharski.

PRZEBIEG:

1. Nauczyciel wcześniej przygotowuje kąciki zainteresowań. Ustawia je w różnych częściach sali, w pewnej odległości od siebie.
2. Dzieci siedzą w kręgu na dywanie. Nauczyciel rozpoczyna rozmowę na temat podobieństw i różnic w zabawach dzieci (każde dziecko lubi się bawić, ale nie wszystkie lubią te same zabawy); demonstruje dzieciom kąciki zainteresowań. Dzieci odczytują napisy.
3. Nauczyciel prosi dzieci o odpowiedzi na pytania:
 - Przy którym z kącików najchętniej się bawisz?
 - Co daje Ci w zabawie najczęściej przyjemności?
4. Dzieci kolejno odpowiadają na pytania.

5. W nagrodę za odpowiedzi i cierpliwość, dzieci bawią się w kącikach zainteresowań.

II. Kim będę?

CELE GŁÓWNE:

- Rozbudzanie fantazji i wyobraźni.
- Kształcenie umiejętności poznania własnych zainteresowań i predyspozycji.

CELE OPERACYJNE – DZIECKO:

- poznaje utwór literacki,
- potrafi rozbudzić wyobraźnię,
- rozwija umiejętności manualne,
- potrafi opowiadać o sobie,
- uczy się, że jego praca jest ważna i doceniana przez innych.

POMOCE DYDAKTYCZNE:

- wiersz Tadeusza Kubiaka „Kim będą?”
- kartki i kredki dla każdego dziecka.

PRZEBIEG:

1. Dzieci siedzą w kręgu. Nauczyciel czyta wiersz T. Kubiaka „Kim będą?”
2. Nauczyciel zadaje dzieciom pytanie: - Czy ktoś z was wie, kim zostanie jak dorośnie? Chętne dzieci odpowiadają.
3. Nauczyciel proponuje dzieciom, by narysowały to, co chciałyby robić w przyszłości. Po skończonej pracy nauczyciel rozmawia kolejno z każdym dzieckiem.
4. Nauczyciel podpisuje rysunki i wspólnie z dziećmi przygotowuje wystawę prac dla rodziców.

III. Co potrafię robić dobrze – drama

CELE GŁÓWNE:

- Kształcenie umiejętności porozumiewania się poza werbalnego.
- Kształcenie umiejętności poznawania możliwości własnego ciała.

CELE OPERACYJNE – DZIECKO:

- wie, co potrafi robić dobrze,
- potrafi porozumieć się za pomocą mowy ciała,
- rozwija wyobraźnię.

PRZEBIEG:

1. Dzieci siedzą w szerokim kręgu. Nauczyciel proponuje zabawę w zgadywanie czynności, które lubimy wykonywać i robimy je dobrze. Zabawa polega na wykonywaniu ulubionych czynności tylko przy pomocy własnego ciała bez użycia rekwizytów.
2. Nauczyciel zawiera z dziećmi kontrakt – zabawa odbywa się w milczeniu:
 - dziecko, które pokazuje czynność, nie wydaje żadnych dźwięków,
 - dziecko, które odgadło czynność komunikuje to podniesieniem ręki, odzywa się dopiero, gdy jest wyznaczone.

3. Nauczyciel rozpoczyna zabawę (za pomocą ruchów ciała pokazuje wybraną czynność). Dzieci rozwiązują zagadkę.
4. Dzieci kolejno pokazują czynność, która robią dobrze, a inne odgadują i nazywają tę czynność.
5. Zajęcia kończą się swobodną zabawą taneczną przy dźwiękach dziecięcych utworów muzycznych.

IV. Praca moich rodziców

CELE GŁÓWNE:

- Kształcenie umiejętności wyrażania dumy z osiągnięć najbliższych.
- Wzmocnienie więzi emocjonalnych z rodziną.

CELE OPERACYJNE – DZIECKO:

- wie, gdzie pracują jego rodzice,
- potrafi rozmawiać o swoich rodzicach i cieszyć się z ich osiągnięć zawodowych,
- potrafi słuchać innych,
- wie, jakie czynności wykonywane przez rodziców są mu bliskie.

POMOCE DYDAKTYCZNE:

- wiersz J. Tuwima „Wszyscy dla wszystkich”.

PRZEBIEG:

CZYNNOŚCI PRZYGOTOWAWCZE:

Nauczyciel kilka dni przed planowanymi zajęciami informuje rodziców (pismem na tablicy ogłoszeń) o temacie i celu zajęć. Dzieci proszą o rozmowę z rodzicami na temat ich pracy zawodowej i ewentualne wypożyczenie gadżetów (zdjęcia, foldery, ulotki, naklejki, itp.).

CZYNNOŚCI ZASADNICZE:

1. Dzieci siedzą na dywanie. Nauczyciel rozpoczyna rozmowę na temat pracy zawodowej. Dzieci kolejno opowiadają o pracy swoich rodziców (pokazują przyniesione rekwizyty). Odpowiadają na pytania:
 - Czy praca twoich rodziców jest ciekawa?
 - Czy chciałbyś wykonywać podobną pracę w przyszłości? (Ewentualnie, czy znasz kogoś, kto wykonuje pracę, która i ty byś chciał wykonywać?)
2. Nauczyciel podsumowuje rozmowę z dziećmi wierszem J. Tuwima „Wszyscy dla wszystkich”.
3. Dzieci poszukują morału, jako podsumowania rozmowy na temat pracy rodziców. Nauczyciel zapisuje morał i wywiesza go na tablicy ogłoszeń z informacją o prowadzonych zajęciach.

WNIOSKI

Zajęcia i zabawy dotyczące preorientacji zawodowej u dzieci w wieku przedszkolnym zostały przeprowadzone w Przedszkolu Nr 49 we Wrocławiu, w miesiącach wrzesień/październik 2004 r. Dzieci chętnie bawiły się i wykonywały zadania. Nabyły nowe umiejętności:

- powiększyły wiedzę o sobie i swoich bliskich,

- ćwiczyły samokontrolę, intuicję, wyobraźnię,
- miały okazję decydować o sobie i poznały konsekwencję dokonywanych wyborów,
- miały okazję nauczyć się szacunku do siebie i innych,
- powiększyły wiedzę o własnych możliwościach i ograniczeniach.

Interesujące są wyniki obserwacji dzieci podczas zabaw i zajęć z preorientacji zawodowej, które dały obraz zarówno zainteresowań, jak i siły predyspozycji. U 10-15% dzieci ujawniły się bardzo silne tendencje do dominacji pewnych cech, np. chęci pomocy innym wzmocnione wrażliwością; potrzeba doznań estetycznych wzmocniona intuicją i wyobraźnią; potrzeba dominacji siły fizycznej. Uzyskana wiedza pozwoli na lepszą współpracę nauczyciela z rodzina dziecka w celu uzyskania wspólnego frontu wychowawczego i umożliwienie podjęcia działań mających na celu pomoc w znalezieniu „własnego miejsca w świecie”.

Program preorientacji zawodowej u dzieci spełnił swoje zadanie. To, czy pomoże on dzieciom, zależy już od nauczyciela i domu rodzinnego dziecka. Można mieć nadzieję, że pomoże on uniknąć niektórych błędów wychowawczych, wychowawczych dzieci uczyni szczęśliwszymi.

BIBLIOGRAFIA:

- Goleman D., *Inteligencja emocjonalna*. Poznań 1997.
- Jarosiewicz H., *Metodyka pracy szkolnego doradcy zawodowego – Achtnich*. Wrocław 2004.
- Majchrzak I., *Wprowadzenie dziecka w świat liter*. Warszawa 1995.
- Redakcja Kwiatkowska M., *Podstawy pedagogiki przedszkolnej*. Warszawa 1985.
- Wojtasik B., Kargulowa A.(red.), *Doradca – profesja, pasja, powołanie?* Warszawa 2003.
- Wojtasik B., *Doradca zawodowy*. Wrocław 1994.
- Woroniecka J., *Podstawy teoretyczne poradnictwa zawodowego – wykład*. Wrocław 2003.

PODSTAWY PRAWNE:

- Podstawa wychowania przedszkolnego dla przedszkoli i oddziałów przedszkolnych szkołach podstawowych.*
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie udzielania i organizowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.*

WIESZE DLA DZIECI:

- Kubiak T.: „Kim będą?”
- Tuwim J.: „Wszyscy dla wszystkich”

GRY DLA DZIECI:

- Firma Ganna „Czarny Piotruś”
- Firma JAWO: „Junior” i „Ruletka”
- WSiP „Kart pracy – Praca – różne zawody” Aksjomat „Poznaję zawody”

Załącznik nr 1

T. Kubiak „Kim będą?”:

*Kiedy Zosia będzie duża,
już nie będzie leczyć lalek,
a prawdziwa pani doktor
wielkim zajmie się szpitalem.*

- A kim będzie Kasia?

- Wiemy! –

wola Bolek, wola Lolek.

- Dzisiaj uczy kotka Mruczka,
duża – będzie uczyć w szkole.

*A Irenka szmatkę bierze,
tu przyszyje, a tam utnie.*

Gdy urośnie... - Już zgadliśmy!

Będzie szyla piękne suknie.

*Zaś Martusia, ta małutka,
bierze kredki – mądra głowa!*

Dom rysuje. – Też już wiemy!

Będzie domy projektować.

Załącznik nr 2

J. Tuwim „Wszyscy dla wszystkich”.

*Murarz domy buduje,
Krawiec szyje ubrania.
Ale gdzieżby co uszył,
Gdyby nie miał mieszkania.*

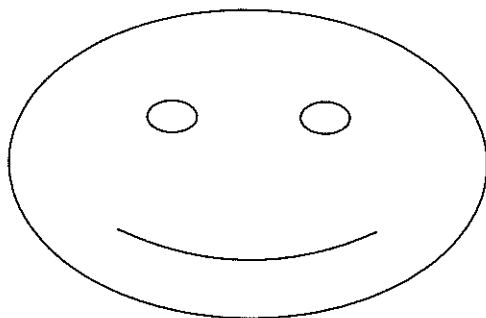
*A i murarz by przecie
Na robotę nie ruszył,
Gdyby krawiec mu spodni
I fartucha nie uszył.*

*Piekarz musi mieć buty,
Więc do szewca iść trzeba.
No, a gdyby nie piekarz,
To by szewc nie miał chleba.*

*Tak dla wspólnej korzyści
I dla dobra wspólnego
Wszyscy muszą pracować,
Mój małeńki kolego.*

Załącznik nr 3**Informacja dla rodziców**

DRODZY RODZICE !
DZIŚ ROZMAWIALIŚMY O WASZEJ PRACY
WIEMY, ŻE KAŻDA PRACA JEST WAŻNA I SŁUŻY INNYM

DZIECI SĄ Z WAS BARDZO DUMNE